

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ
IRKÇILIK VE AYRIMCILIĞA KARŞI KOMİSYON
AYLIK BÜLTEN
Ekim 2025

Komisyonumuz aylık bültenlerimizle, bir önceki ayda medyada öne çıkan ırkçılık ve ayrımcılık örneklerini basın ve kamuoyu ile paylaşmayı, bu şekilde ırkçılık ve ayrımcılık konusunda bir farkındalık yaratmayı ve duyarlılığı artırmayı amaçlıyor.

Bizler, ırkçılığın sadece bir ideoloji değil, aynı zamanda toplumsal, ekonomik, siyasi, kültürel ve psikolojik alanların bütününe yansıyan bir toplumsal rejim olduğunu düşünüyoruz. Yaşadığımız coğrafyada Türk ve Sünni üstünlükçü pratikler her gün ortaya çıkıyor ve diğer etnik, dinsel grupları aşağılayan ırkçı söylemler her gün dolaşıma sokuluyor. Bu ırkçı pratikler ve söylemler sadece gündelik yaşamda değil kurumsal alanda da sürekli olarak ortaya çıkıyor. Kurumsal ırkçılık özellikle polis uygulamalarında, yargı alanında, mahkemelerde, genel olarak ceza sisteminde, cezaevlerinde, askeri alanda ve gündelik yaşamda yoğun olarak devam ediyor.

Hazırladığımız bu aylık bülten medyaya yansıyan bazı olayları kapsamakta. Bültenin yaşanan bütün olayları kapsama iddiası bulunmuyor. Bültenimizi, ırkçı pratikler ve söylemlerin burada yer alan haberlerden çok daha fazlası olduğunun farkındalığı ile hazırladığımızı giriş kısmında belirtmemiz gerektiğini düşünüyoruz.

1 Ekim

Dağlardan Başka Tanık Yok filminin galası iptal edildi

Faili meçhul cinayetleri, köy boşaltmaları ve dil yasaklamalarını konu alan Dağlardan Başka Tanık Yok filminin Ankara galası Büyülü Fener sineması tarafından iptal edildi. Yönetmen Kurtuluş Baştımaz, sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada duruma tepki gösterdi.

https://x.com/t24comtr/status/1973422656520126769?t=_m0qDd9u0TyUmP1XYSq4kA&s=08

1 Ekim

TFF Amedspor'a verdiği Kürtçe cezada geri adım attı

Türkiye Futbol Federasyonu (TFF), daha önce onayladığı Amedspor'un forma göğüs sponsorunun Kürtçe olan "Koma me bona we" (Grubumuz sizin için) sloganı nedeniyle Amedspor'a verdiği para cezasında geri adım attı.

Kamuoyunun yoğun tepkisi üzerine yapılan inceleme sonrası, TFF'nin attığı bu adımla birlikte Türkiye'de profesyonel liglerde ilk kez Kürtçe bir slogana yer verilmiş oldu.

<https://medyascope.tv/2025/10/01/tffden-amedspora-kurtce-slogan-cezasi/>

3 Ekim

Robbie Williams'ın İstanbul konseri iptal edildi

İstanbul Ataköy Marina'da 7 Ekim'de sahne alması planlanan dünyaca ünlü yıldız Robbie Williams'ın İstanbul konseri iptal edildi. Türk kökenli eşi Ayda Field sayesinde Türkiye ile özel bir bağı olan sanatçıya, "Siyonist" olduğu iddiasıyla sosyal medyada saldırgan mesajlar paylaşılmış ve hedef gösterilmişti.

<https://www.odatv.com/guncel/robbie-williams-istanbul-konseri-iptal-120117680>

8 Ekim

Faili meçhul cinayetlerin simgesi olan 'Beyaz Toros' baskılı tişörtler, online satış sitelerinde satışa sunuldu.

1990'lı yıllardaki faili meçhul cinayetlerin simgesi olan 'Beyaz Toros' baskılı tişörtler, online satış sitelerinde satışa sunuldu. zerinde "On yedi bin kişi bir Beyaz Toros'a nasıl sığar?" yazılı ürünler tartışmaya neden oldu.

Sosyal medyada yapılan açıklamada Cumartesi Anneleri/İnsanları, "İnsanlığa karşı işlenmiş bir suçun simgesi ticaretin konusu yapılamaz, pazarlanamaz" dedi ve satıcı firma ile Trendyol hakkında soruşturma başlatılmasını istedi. İnsan Hakları Derneği de Trendyol ve hepsiburada.com gibi online satış yapan sitelerde Ötüken Online adlı bir satıcı tarafından "Toros severlere özel" başlığı ile satışa sokulan tişörtlerin kaldırılması için ağrı yaptı. Van barosunun yaptığı suç duyurusu ve kamuoyunda yükselen tepkiler üzerine satış sitelerinde ürünler satıştan kaldırıldı.

<https://bianet.org/haber/beyaz-toros-baskili-tisortlerin-satisi-durduruldu-312269>

10 Ekim

AKP Grup Başkanvekili Özlem Zengin, Türkiye'de Holokost filmlerinin yasaklanmasını istedi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Genel Kurulu'nda konuşan AKP Grup Başkanvekili Özlem Zengin, Holokost olarak anılan Yahudi soykırımını ile ilgili filmlerin sürekli televizyonlarda gösterildiğini öne sürerek bu filmlerin Türkiye'de yasaklanması gerektiğini söyledi.

<https://www.birgun.net/haber/ozlem-zengin-holokost-filmleri-yasaklansin-660058>

15 Ekim

İYİ Parti lideri Müsavat Dervişoğlu DEM Parti ve seçmenine ağır hakaretler etti

İYİ Parti Lideri Dervişoğlu, partisinin grup toplantısında DEM Parti'yi hedef alarak ağır hakaret içeren sözler sarf etti. Dervişoğlu, DEM Parti'nin terör örgütü PKK'nin siyasi uzantısı olduğunu öne sürerek ağır ithamlarda bulundu. DEM Parti'yi “terör örgütünün siyasi uzantısı”, “alçak”, “satılık”, “müptezel”, “katil önderli” gibi ağır hakaretlerle hedef aldı. Bu ifadeleri, bir siyasi partiye ve dolaylı olarak Kürt seçmen tabanına yönelttiği için DEM Parti ve Kürt kamuoyundan tepki aldı.

<https://iyiparti.org.tr/en-az-onlar-kadar-alcaksiniz>

16 Eylül

Vezir Mohammad Nourtani davasında ödül gibi cezalar kesinleşti

Zonguldak'ta yanmış bedeni bulunan Afganistanlı madenci Vezir Mohammad Nourtani davasında, verilen düşük cezalar istinaf mahkemesi tarafından da onandı. Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi 2'nci Ceza Dairesi hem savcılığın hem de avukatların itirazlarını reddederek yerel mahkeme kararını “isabetli” buldu.

Olay, kaçak olarak işletilen bir maden ocağında yaşanmış, 3 çocuk babası Afgan işçi Nourtani'nin cesedi 10 Kasım 2023'te Kırat Mahallesi'nde ormanlık alanda yanmış halde bulunmuştu. Yapılan otopsi, madencinin ölümünün bir gün önce gerçekleştiğini ortaya

koymuştu. Davayı takip eden Avukat Kerim Bahadır şeker, kararın büyük bir hukuki hata olduğunu söyledi.

<https://www.isigmeclisi.org/21431-vezir-mohammad-nourtani-davasinda-is-kazasi-karari-onandi-odul-gibi-ce>

16 Ekim

BBP lideri Mustafa Destici DEM Parti şahsında Kürtlere hakaret etti

Büyük Birlik Partisi (BBP) Genel Başkanı Mustafa Destici bir konuşmasında Kürt milletvekillerine yönelik aşağılayıcı, düşmanlaştırıcı ve hayvanlaştırıcı ifadeler kullandı.

Destici: “Türkiye’de terör yok; terörist var. Ama nasıl var? Eli silahlı değıl; Meclis’te, Meclis başkanvekili olmuş, grup başkanvekili olmuş, milletvekili olmuş. O sıfatlar, onların teröristliğini gizlemeye yetmiyor. Hepsi Apo’nun iti, Apo da ABD ve İsrail’in iti.” şeklinde konuştu.

https://x.com/dailyturkist_/status/1978885670476136454?t=rLVkP9t3jk_ALYqQ1MYeXw&s=08

20 Ekim

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın imzasıyla yürürlüğe giren yönetmelik ile “Türk soylu” olanlar Türkiye’de artık ‘yabancı’ sayılmayacak

Açık biçimde etnik köken temelli ayrımcılık içeren yönetmelik değışikliği Resmî Gazete’de yayımlandı. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın imzasıyla yürürlüğe giren yönetmelik ile “Türk soylular” Türkiye’de artık ‘yabancı’ sayılmayacak. Değışiklikle Türkiye vatandaşı olmayan “Türk soylu” kişiler, yabancılara uygulanan çalışma izni şartı aranmaksızın kamu ve özel sektörde çalışabilecek.

Resmî Gazete’de yayımlanan “Türk Soylu Yabancıların Türkiye’de Meslek ve Sanatlarını Serbestçe Yapabilmelerine, Kamu veya Özel Kurum, Kuruluş veya İşyerlerinde Çalıştırılabilmelerine Dair Yönetmelik”te yapılan değışiklik, yalnızca Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan ancak “Türk soylu” kişiler için uygulanacak.

Etnik köken temelli ayrıcalık tanıyan bu düzenleme ayrımcı bir uygulamayı kurumsallaştırmaktadır.

<https://amidahaber.com/gundem/turk-soylulara-ozel-kararname-yabanci-sayilmayacaklar-222404h>

23 Ekim

Amedsporlu taraftar, Amedspor forması giydiği için saldırıya uğradı

Sakarya’da bir halı saha maçında Amedspor forması giyen Murat Demirkal, iki kişinin saldırısına uğrayarak darp edildi. Saldırganlar, Demirkal’i darp ettikten sonra, Amedspor formasını Demirkal’in üzerinden zorla çıkarıp yanlarında götürdü.

Saldırganlar hakkında şikâyetle bulunan Amedspor’un önceki dönem yönetim kurulu üyesi Avukat Mehmet Demir, süreci yakından takip edip hukuki sürecin de avukatlığını üstlendiklerini ifade etti. Mehmet Demir, bu saldırının formaya değil bir kimliğe yönelik olduğunu söyleyerek olayın sonuna kadar takipçisi olacaklarını söyledi.

<https://www.rudaw.net/turkish/sports/23102025>

23 Ekim

Kürt-Êzidî futbolcu Deniz Undav’a sahada Fenerbahçeli futbolcular saldırdı

UEFA Avrupa Ligi 3. hafta maçında, İstanbul’daki Chobani Stadyumu’nda oynanan Fenerbahçe–Stuttgart karşılaşmasında Kürt Êzidî futbolcu Deniz Undav hem sahada hem tribünlerde ırkçı saldırıya uğradı.

Maçın 63. dakikasında oyuna girmek için hazırlanan Undav, Fenerbahçe taraftarlarının yuhalama ve hakaretlerine maruz kaldı. Karşılaşma sonrası ise Fenerbahçeli futbolcular İsmail Yüksek, Kerem Aktürkoğlu ve Oğuz Aydın’ın fiziksel saldırı girişiminde bulunduğu bildirildi. Tribünlerde bulunan bazı taraftarların da Undav’ın annesine yönelik ağır küfür ve hakaretlerde bulunduğu aktarıldı.

Maç sonrasında sosyal medyada Undav’a yönelik ırkçı nefret kampanyası devam etti. Eski futbolcu Serkan Balcı ve spor yorumcusu Hakan Gündoğar bir televizyon programında Undav’a hakaret içeren ifadeler kullandılar. Gelen tepkiler ve İHD İrkçılık ve Ayrımcılığa Karşı Komisyonu ile Hakkâri Barosu’nun suç duyurularının ardından, Serkan Balcı “yanlış anlaşıldığını” belirten bir açıklama yaptı.

[Komisyonumuz bu haberi aşağıdaki linklerden derlemiştir]

<https://www.rudaw.net/turkish/middleeast/turkey/251020252>

<https://www.dw.com/tr/deniz-undava-fenerbah%C3%A7e-ma%C3%A7%C4%B1-sonras%C4%B1-%C4%B1rk%C3%A7%C4%B1-kampanya/a-74490424>

<https://x.com/azadpenaber/status/1981735478974980202?t=pPiLiZuZl6zBWfMpTaFboA&s=08>

<https://www.youtube.com/shorts/GVyRENEHLvw>

<https://www.youtube.com/shorts/9cjin06G4iHs>

27 Ekim

İzmir Menemen’de halay çeken lise öğrencisi Asmin Yıldız tutuklandı

İzmir’in Menemen ilçesinde bulunan Haldun Koşay Anadolu Lisesi’nde okuyan öğrencilerin çektiği Kürtçe halay görüntülerinin sosyal medyada ırkçı hesaplarca hedef gösterilmesi sonrasında öğrenciler gözaltına alındı, okul birincisi ve son sınıf öğrencisi Asmin Yıldız isimli öğrenci ise tutuklandı.

<https://ilketv.com.tr/izmirde-lise-birincisi-tutuklandi-asminin-yeri-cezaevi-degil-okul/>

29 Ekim

Hacettepe’de solcu öğrencilere karşı devreye elleri palalı çeteler sokuldu

AKP’nin Gençlik Kolları yöneticilerinden Ömer Oğuz Yıldız’ın İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç’u etiketleyerek sosyal medya hesabında “Ey kansız şerefsiz köpekler. Sizi o okulun bahçesine gömmek, kanınız ile abdest almak bizlere helaldir. Fakülteler bizimdir! Siz ancak böyle kahpece pusular ile, 100 kişi 10 kişiye saldırırsınız. Sizin en delikanlınız sarı torbanın içinde can verecek! Derhal gereği yapılacak! O terörist köpeklerle en ağır şekilde karşılığı verilecek!” ifadelerini içeren nefret söylemi paylaşımının ardından Hacettepe’de yüzleri maskeli, elleri palalı bir grup, solcu öğrencilere saldırdı. Kampüs güvenlik görevlilerinin ihmalkarlığı konusunda eleştirilen Rektörlüğün, okula giren araçların plakalarının kayıtlı olmaması, saldırı aletlerinin nasıl girdiğini açıklamaması gibi nedenlerle saldırgan grup konusunda hoşgörülü olmakla suçlandı.

<https://haber.sol.org.tr/haber/kaninizla-abdest-alacagiz-diyen-akpli-var-universitedeki-maskeliler-ve-palali-saldirganlar>

29 Ekim

Mustafa Destici: Bu ülkede bir tane millet var, o da Türk milletidir.

Ekol TV’de Nagihan Alçı’nın sunduğu programa konuk olan Büyük Birlik Partisi genel başkanı Mustafa Destici “Bu ülkede bir tane millet var o da Türk milletidir.” dedi.

Gazeteci Nagihan Alçı’nın, “Asli unsurların anadilde eğitim hakkı olmamalı mı sizce?” şeklindeki sorusuna Destici şu yanıtı verdi: “İkisinden biri diye bir şey yok. Bu ülkede bir tane millet var, o da Türk milletidir. Farklı etnik kökenlere mensup insanlar vardır” şeklinde konuştu.

<https://x.com/ekoltvv/status/1983228083529302274?t=zKKpg65tSwcvgsuCKH0nxQ&s=08>

31 Ekim

TBMM Başkanı Numan Kutulmuş’un okuduğu Kürtçe şiir TBMM kayıtlarına “Bilinmeyen bir dil” olarak geçti

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (DEM Parti) Amed Milletvekili Ceylan Akça Cupolo, Meclis Başkanı Numan Kurtulmuş’un Amed ziyaretinde sarf ettiği ve Meclis’in resmi sanal medya hesabından paylaştığı, "Bi hev re bibin, dil bi dil, dest bi dest; aşî li nav me ra best" şeklindeki Kürtçe şiiri ile konuşmasını bitirdi. Bu sözler, Meclis tutanaklarına, “(...) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi” şeklinde geçti.

https://x.com/maturkce1/status/1984333803712864424?t=j39TQGD_TZOQdrY5OJfSeQ&s=08

SOSYAL MEDYADAN BAZI IRKÇI VEYA AYRIMCI PAYLAŞIM ÖRNEKLERİ

Aşağıda, ay boyunca sosyal medyada geniş yankı bulan bazı açık ırkçı veya nefret söylemi içeren paylaşımlar yer almaktadır.

9 Ekim

Av. Buğra Demir hesabından: @richthoffen

tüm detaylarıyla babamın en sevdiğim fotoğrafıdır. Uludere’92 (Paylaşımında babasının Toros marka araç önünde çekilmiş fotoğrafı vardır)

<https://x.com/richthoffen/status/1976359594160222390?t=Sxz41D0V8PGS6bWW0837lg&s=08>

16.000 beğeni

16 Ekim

Ümit Dikbayır'ın hesabından: @UmitDikbayir

Vatansızların, kitapsızların ve evlatlarımızın katillerinin şımarıklığına daha fazla katlanmak zorunda değiliz. ATAM ne ettiyse güzel etmiş! Ama görüyoruz ki eksik etmiş. Emperyalizmin konsomatrislerinden nasihat dinleyecek halimiz yok!

17.000 beğeni

23 Ekim

Av. Paşa BÜYÜKKAYAER hesabından: @BuyukkayaerPasa

Şeyh Sait'in torunu Mehmet Kasım FIRAT, Genel Başkanımız Ümit ÖZDAĞ'ın "Bunu söyleyen Şeyh Sait itini rahmetli dedem Binbaşı Mikail asılmak üzere Diyarbakır'a götürmüştü." şeklindeki paylaşımı sebebiyle 5 kuruşluk manevi tazminat davası açmıştı. Dava bugün sonuçlandı ve Mehmet Kasım FIRAT'ın açtığı davanın reddine karar verildi. Şeyh Sait'in 5 kuruşluk bile itibarının olmadığı, Türk Milleti adına karar veren mahkemeler tarafından da tescil edilmiş oldu.

<https://x.com/BuyukkayaerPasa/status/1981372202021777501?t=9BUYPAyISiiZtK3BM1EBYA&s=08>

13.000 beğeni

23 Ekim

Премияер isimli hesaptan: @swenjoyer37

Türkiyeye gelirken Bulgaristan yollarında önümüzü kesecek çingene var mı diye yola odaklanırken...

1.256 beğeni